

B

Returadresse:

Norsk botanisk forening
Trøndelagsavdelinga

NTNU

Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
7491 Trondheim

Innhold

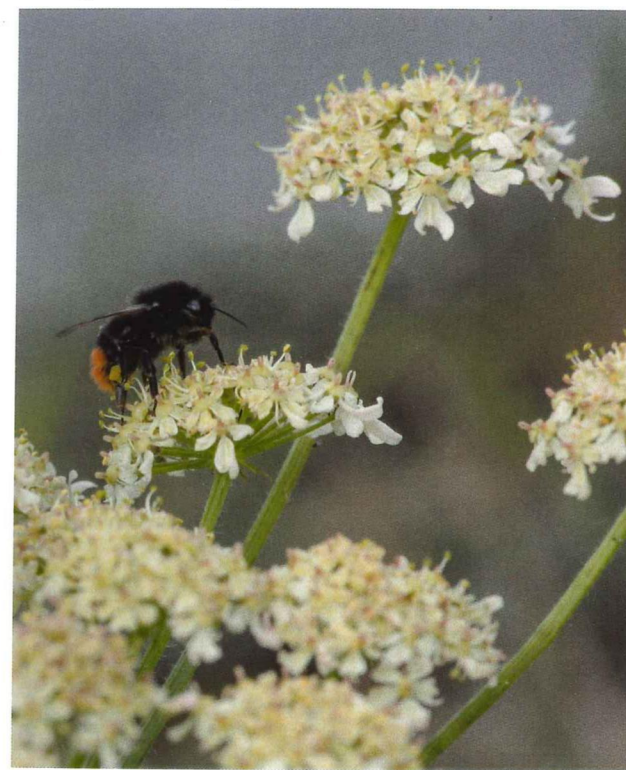
Stoff til Orebladet.....	3
Lyrisk botanikk. Solblom <i>Arnica montana</i>	3
Lavstatistikk for Midt-Norge.....	7
Tromsøpalme <i>Heracleum persicum</i>	20
Sauetelg <i>Dryopteris expansa</i> var. <i>expansa</i> og bruntelg <i>D. expansa</i> var. <i>willeana</i>	22
Foreningssaker m. møteprogram og referat.....	24

Orebladet

Årg. 20

Nr. 1-2017

Medlemsblad for
Trøndelagsavdelinga av Norsk Botanisk Forening

Lyrisk botanikk: Solblom
Lavstatistikk for Midt-Norge
Tromsøpalme
Sauetelg og bruntelg
Høstens møteprogram m.m.

OREBLADET ISSN 1501-4924

Orebladet utgis av: Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelinga (NBF-TLA)

Postadresse: NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie, 7491 Trondheim

e-postadresser:

orebladet@nbf-tla.org

Foreningen: post@nbf-tla.org

Ekskursjoner: ekskursjon@nbf-tla.org

Nettadresse: <http://www.nbf-tla.org>

Facebook: <https://www.facebook.com/trondelagsavdelinga>

Redaktør: Trond Arnesen

Abonnement: Bladet utgis med to nummer i året. For medlemmer av Trøndelagsavdelinga av NBF inngår Orebladet i medlemskapet. Abonnementspris for ikke-medlemmer er for 2016 kr 200,- (abonnementet løper til det blir sagt opp).

Manuskripter: Manuskripter bør sendes som vedlegg til e-post. Enkel linjeavstand. Overskrifter utheves. Norske plantenavn skal brukes der disse finnes. Latinske navn skal stå i kursiv etter det norske navnet uten bruk av bindestrek eller parentes. For øvrig minst mulig formateringer. Legg gjeme ved liste med figur- og tabelltekster i eget dokument og henvis med korresponderende figur- og tabellnummer i den løpende hovedteksten.

Illustrasjoner: Redaksjonen ønsker illustrasjoner i form av digitaliserte strektegninger, diagrammer eller foto (unntaksvis papirkopier eller dias). Merk foto som skal returneres med navn og returadresse.

Frist for manuskripter:

Vårnummer: 15. april.

Høstnummer: 1. november

Styret i NBF-TLA: Styret i NBF-TLA:

Malene Østreng Nygård, leder og kontaktperson FNF. Inger Gjærevoll, kasserer. Solfrid Helene Lien Langmo, ansvarlig for florakartleggingen. Sunniva Margrethe Due Aagard, Jørn Olav Løkken, Marthe Fandrem.

Ekskursjonskomité: Einar Værnes, Ingrid Angell Pettersen, Anders Lorentzen Kolstad

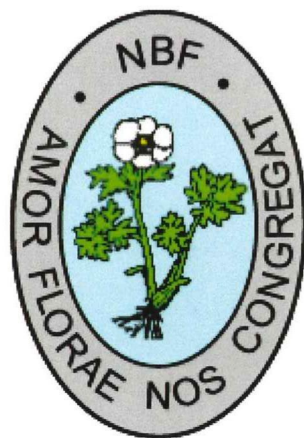
Revisor: Jan Erik Kofoed, Ottar Michelsen

Valgkomité: Olga Hilmo, Egil Ingvar Aune

e-postadresse? Om du sender en e-post til oss vil du bli påminnet om møter, ekskursjoner og andre foreningsaktiviteter. Husk å gi oss beskjed om du bytter e-postadresse.

Forside: Steinhumle *Bombus lapidarius* i tromsøpalme *Heracleum persicum*.

Foto: Trond Kristoffersen ©

Stoff til Orebladet

Orebladet trenger stoff. Høstnummeret har stoff-frist til 1/11. Alt stoff om floraen, vegetasjonen og dens tilstand og endringer, gjerne i Midt-Norge, er av interesse. Se side 2 og se publiserte artikler for noen enkle manuskriptregler.

Lyrisk botanikk.**Solblom *Arnica montana* og mer til.**

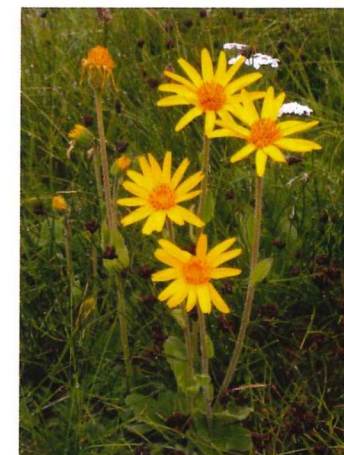
Trond Arnesen. NTNU, ILU

For femti år siden, den 25. juli i 1967, møttes dikteren Paul Celan (1920-1970) og filosofen Martin Heidegger i Heideggers hytte ved Todtnauberg sør i Schwarzwald. Martin Heidegger var en anerkjent filosof allerede ved nazistenes maktovertakelse i 1933 og han lot seg utnevne til rektor for universitetet i Freiburg av makt-haverne. Han erklærte i tiltredelsestalen sin støtte til nasjonalsosialismen som ide. Den store filosofen hadde nok mottatt besøk av mange av nazismens disipler på denne hytta før og under krigen. Celan var tysktalende jøde oppvokst i Czernowitz (i Bukovina), den gang i Romania, i dag i Ukraina (Tsjernivtsi). Foreldrene hans døde i nazistenes fangenskap; far av tyfus, mor ble skutt. Sjel overlevde han langvarig tvangsarbeid og forlot heimlandet etter at sovjethæren rykket inn i Bukovina i 1944. Han dro først til Bukarest, så til Wien og i 1948 til Paris. Foreldrenes skjebne, jødernes skjebne, prega hele livet hans og er et gjennomgangstema i lyrikken hans. «Todesfuge», kanskje det mest kjente diktet hans, går rett inn i konsentrasjonsleirene og krematoriene. Før besøket hos filosofen hadde han i lengre tid vært innlagt

på psykiatrisk klinikk, men var på bedringens veg.

På 50-tallet ble Celan opptatt av Heideggers eksistensfilosofi, om menneskets «væren», jf. hovedverket «Sein und Zeit» (Væren og tid) fra 1927. Ikke minst var han opptatt av filosofens blikk på språk og poesi, og hadde brevkontakt med ham fra 1956. Kjenslene for filosofen var rimelig nok temmelig ambivalente. Celan og mange med ham venta i mange år på at Heidegger skulle avsverge sin nazistiske fortid og innrømme mistaket sitt. Det var med et slikt håp Celan besøkte filosofens hytte. I hytteboka skriver dikteren (Lyon 2006):

«Ins Hüttenbuch, mit dem Blick auf den Brunnenstern, mit einer Hoffnung auf ein kommendes Wort im Herzen. Am 25. Juli 1967 Paul Celan.» («I hytteboka, med blikket festa på brønnstjerna, med et håp om et kommende ord i hjertet.» Min overs.) (figur 2).

Figur 1. Solblom *Arnica montana*. Foto: wikipedia commons, Barbara Studer

Uka etter besøket, i Frankfurt am Main, skriver Paul Celan dette diktet (min overs.):

Todtnauberg

Arnika, augnetrøst,
drikken frå brønnen med
stjerne-terningen oppå,

i
hytta

den inn i boka
--kven sine namn tok ho imot
før mitt?--
inn i den boka
innskryne lina om
eit håp, i dag,
om ein tenkande sitt
kommande
ord
i hjartet,

skogsturv, ujamna,
Orchis og Orchis, einstaka,

det rå, seinare, under køyringa,
tydeleg,

han som køyrer oss, mennesket
som òg høyrer,

dei halv-
gatte stukk-
stigane på høgmyra,

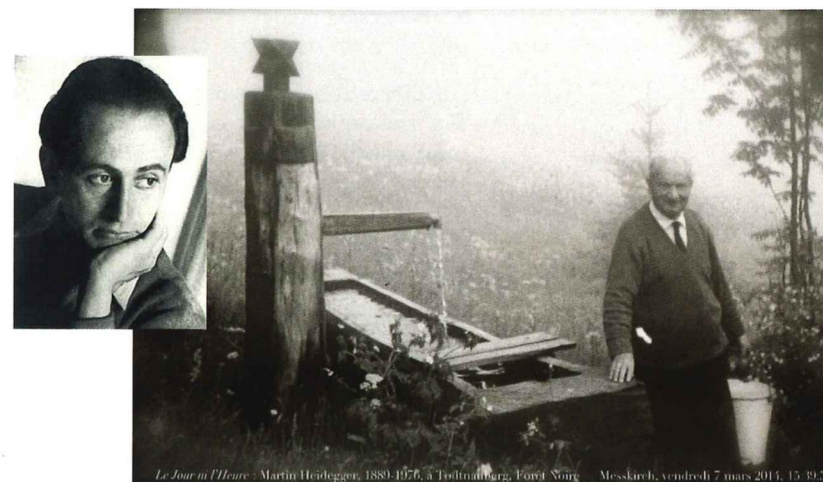
fuktig,
flust.

Det er skrevet et utall artikler og også bøker (f.eks. Felstiner 2001, Lyon 2006) der dette møtet og diktet det resulterte i, blir grundig analysert. Felstiner (2001) og mange med ham oppfatter diktet som en

dikterisk rapport om Celans skuffelse. Celan skriver også om møtet i brev; først positivt, seinere svært kritisk. Lyon (2006) mener de to hadde et vanskelig møte som likevel endte med at filosofen åpnet for innrømmelser. Han mener at Celan seinere framstilte det som mislykka fordi han på nytt ble dårligere psykisk; angstfylt og paranoid. Det ligger en kompleks historie bak disse fortolkningene, men mitt fokus her er botanikken, især «Arnika», solblom *Arnica montana*.

Solblom har vært en vanlig art i utmarksslått og i ugjødsla eng og beitemark i lavlandet i Sør-Norge, fra sør i Hedmark og opp i Møre og Romsdal. Fra Sør-Trøndelag er bare en forekomst kjent, øst for Innset i Rennebu, ved Bakksetra opp for gardene Norset og Nordholt. Arten trivdes i den gamle utmarksslåtten og ble brukt som slåttemerke; når den blomstra, kunne slåtten ta til. Folkelige navn som slåttemann og slåttegubbe har vært vanlige (Høeg 1976). Avtakende beite og utmarksslått har bidratt til at den i dag er kategorisert som sårbar i Rødlista.

Poeten Celan var opptatt av å sette navn på verden, kanskje framtvunget av opplevelsen av alle de navnløse jødene som forgikk i fangeleirene. Og han var opptatt av botanikk, av natur. Heidegger skal ha sagt at Celan var bedre enn ham sjøl til å navngi artene de traff på i Schwarzwald (Felstiner 2001). I diktinga si bruker han en god del plantearter: eik, gran, kirsebær, lønn, løvetann, mandel, nesle, pil, poppel, roser, trelyng, valmue, vindruer ... for bare å nevne noen. Dikteren var ekstremt språklig bevisst (Felstiner 2001, Lyon 2006), og det ser ut til at ingen av artene

Figur 2. Heidegger ved «brønnen med stjerne-terningen oppå». Foto: Flickr, Renaud Camus. Innfelt: Paul Celan. Kilde: Wikipedia.

som nevnes, er tilfeldig valgt. I diktet «Todtnauberg» nevnes arnika (solblom), øyentrøst *Euphrasia* sp og orkideer *Orchis*. I tillegg bruker han også navn på vegetasjon: skogsturv, høgmyr. I originalen kalles disse to «Waldwasen» og «Hochmoor» og har vært tolka på flere vis av oversettere. Især begrepet «Waldwasen» har vært gjenstand for diskusjon. Hos Hamacher & Hart (2011) og Joris i Celan (2014) diskuteres dette ordet inngående. Den norske forfatteren og oversetteren Øyvind Berg (i Celan 1996) oversetter «Waldwasen» med «torvtuer». Berg bruker «høymyr» for «Hochmoor». Det er rimelig; Celan kunne sin botanikk. Andre har oversatt med «highmoor», «high moor», «mountain moor», «upper meadow». Vegetasjonsvitenskapelig burde det hett «raised bog».

«Arnika, Augentrost» ... Tinktur (sprittuttrekk) på solblom, arnikatinktur, var et vanlig husråd til behandling av bl.a.

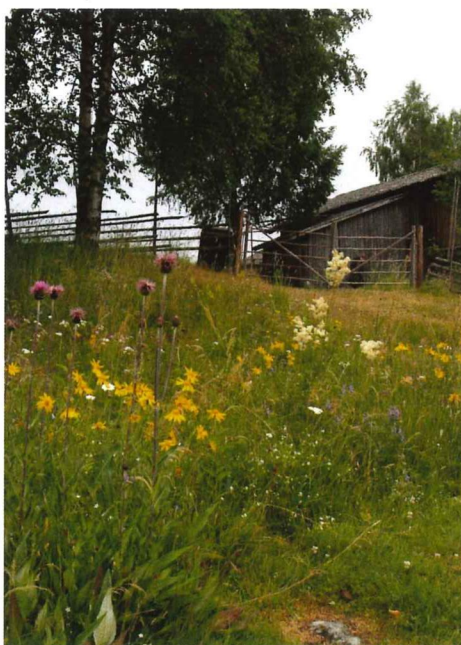
forstuing, hevelser, brannsåar og revmatiske smerter (Hjelmstad 2012). Jeg kan ennå gjenkalle tinkturlukta når mor behandla blåmerkene mine. Som flere planter med blomstring rundt sommerverv, har solblom vært kalt jonsokblom og sankthansblom (Høeg 1976) og i Mellom-Europa ble den regna som en anti-demonisk art (de Cleene & Lejeune 2003). Øyentrøst ble bl.a. brukt mot ymse øyenlidelser, for å få klart blick og til gurglevann mot betennelser i munnen og svelget (Hjelmstad 2012). Dikteren åpner altså diktet med å nevne to planter som skal kunne hele skade, holde demonene borte og åpne øynene og klarne røsten. Det er ikke urimelig at de bærer håpet om at besøket skal bidra til å jage nazismens demoner på dør, til helinga av sårene etter krigen og til at filosofen ser hva han var med på og endelig sier noe om det.

Etter en samtale i hytta, dro de to, sammen med «han som kører oss», til Horbacher Moor 15-20 km unna. Dette er et av de eldste verneområda i Sør-Schwarzwald og Celan hadde bedt om å få besøke en «Hochmoor». De følger den stokkforsterka stien, men må antakelig gi seg pga. regnet. De finner noen orkideer, kalt «Orchis» i diktet. De er mannlige («Knabenkraut» på tysk, *Orchis* = testikler, jf. knollene) og står enkeltvis, atskilte. Slik som dikteren og filosofen i forhold til hverandre? Og høgmyra, hva skjuler den? Torva er et arkiv, for organisk materiale. På ei høgmyr er den særlig tjukk. Kanskje tenker dikteren på gravplasser fra Holocaust? Eller nevner han bare et sted? Diktet slutter med «fuktig/ flust». Det kan være tårer, men det kan også være konkrete fuktforhold og intet mer

Hans Børli ser også denne arten (Arnesen 2009), i diktet «Solblom» fra 1965 (Børli 2001). Den er en av hans blomster der ved skigarden heime. Han oppfatter den som sjelden («[...] noen sjeldne villblommer») og legger merke til at den trivs på den litt sure «raumolda». Sjøl fattigdommen kan ødsle med glede. Han ser at de store, sollike blomsterhodene bøyer seg ned mot jorda, ned i spindelvevsriket, for å slokke: «Kronene vaks seg så overmodig store/at stengelen sviktet under dem.» «Livet har lært meg/ at ingen stengel er sterk nok til/ å bære gledens solblom.» sier han. Og så blir disse sloknende solene et bilde på hvordan glede kan avløses av sorg, eller av hvordan glede og (over-) mot kan ha sin motpol i tristhet og angst. Det er dikterens forbannelse og privilegium å sette ord på det eksistensielle gapet mellom bølgene av glede og fryd som kan overskygge det leven-

de mennesket og det dødens bakteppe som følger oss alle, fra vogge til grav.

Både Paul Celan og Hans Børli ser altså ut til å røre ved eksistensen og menneskets «væren» i dikta nevnt over. Etter alt å dømme har Celan tenkt på hvordan solblom

Figur 3. Solblom på Børli, juli 2009. Foto: TA

har vært brukt i folkemedisin og mytologi, men når Børli skriver om arten, er det utseendet, den sol-like skjønnheten, og hvordan den vokser som er utgangspunkt for symbolikken. Hos begge er det en glede, lindring knytta til planten. Hos begge ser vi også sorgen og døden som bakteppe; mer eksplisitt hos Børli, mer som en vibrasjon under overflata hos Celan. Hva sa egentlig Heidegger om sitt nazistiske engasjement

under møtet i Schwarzwald? Sjøføren som nevnes i diktet, skal iflg. Celan ha beskrevet det som «epokegjørende» (Lyon 2006), men noe klart referat fins ikke, verken fra dikteren eller filosofen. Men diktet står der, med amikaens solgule håp som åpning.

Mindre deler av artikkelen har tidligere vært brukt i Tyristikka 2009 (2)

Noen kilder

Arnesen, T. 2009. Tyngden av gledens solblom. *Tyristikka* 2009 (2): s. 18-20. Eid-skog.

Børli, H. 2001. *Samlede dikt*. Den norske Lyrikklubben, Aschehoug, Oslo

Celan, P. 1996. *Etterlatt. Dikt og prosa i gjendiktning ved Øyvind Berg*. Kolon, Oslo.

Celan, P. 2014. *Breathturn into Timestead. Translated and with commentary by Pierre Joris*. Farrar Straus Giroux, New York.

De Cleene, M. & Lejeune, M. C. 2003. *Compendium of symbolic and ritual plants in Europe*. Man and Culture, Ghent, Belgia.

Felstiner, J. 2001. *Paul Celan. Poet. Survivor*. Jew. Yale Nota Bene, London.

Hamacher, W. & Hart, H. 2011. Wasen: On Celan's «Todtnauberg». I: *The Yearbook of Comparative Literature*, Vol. 57, s. 15-54. University of Toronto Press, Toronto.

Hjelmstad, R. 2012. *Medisinplanter I Norge*. Gyldendal, Oslo.

Høeg, O.A. 1976. *Planter og tradisjon*. Universitetsforlaget, Oslo.

Lyon, J.K. 2006. *Paul Celan & Martin Heidegger. An Unresolved Conversation, 1951-1970*. The Johns Hopkins University Press, Baltimore.

Lavstatistikk for Midt-Norge

Tommy Prestø, NTNU Vitenskapsmuseet, Institutt for naturhistorie, 7491 Trondheim

Håkon Holien, NTNU Vitenskapsmuseet, Institutt for naturhistorie, 7491 Trondheim; NORD Universitet, P.O.Box 2501, 7729 Steinkjer

Innledning

Tre tidligere artikler har vist status for karplante-, sopp- og moseherbariene ved NTNU Vitenskapsmuseet (Prestø 2013, 2015, Prestø & Holien 2016). Turen har nå kommet til lavene med informasjon om innsamlete objekter (belegg) av lav, geografisk dekning og artsantall i de 85 kommunene i Midt-Norge.

Statistikken bygger på data som er tilgjengelig i Artskart, GBIF og Norsk lavdatabase per 20. mars 2017. For herbarium TRH og TROM er kilden GBIF Norway (2017). Norsk lavdatabase (2017) er brukt for de øvrige samlingene. Totalt gir det informasjon om 55 624 innsamlete lav, med herbariene TRH, O og BG som de viktigste (tabell 1).

Innsamlinger uten innsamlingsdato er inkludert i perioden «før 1987». I tabellene er det oppgitt antall arter per kommune. «Arter» brukes av praktiske årsaker, men inkluderer noen få varieteter som er talt separat. I tillegg er innsamlinger som kun er bestemt til slekt talt med én gang dersom slekta ikke finnes blant artene. Dette gir tall som er sammenlignbare per kommune. Tall for biologiske verter er kun tatt med for TRH fordi denne informasjonen er standardisert og lett tilgjengelig der.

Tabell 1. Samlingsdata for lav i Midt-Norge per 20.3.2017 i herbariene ved universitetsmuseene i Bergen (BG), Oslo (O), Tromsø (TROM) og Trondheim (TRH), samt Botanischer Garten und Botanisches Museum Berlin-Dahlem (B), Duke University, North Carolina (DUKE), University of Minnesota (M), NMBU (NLH), Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm (S) og Botanical Museum, University of Uppsala (UPS) som alle er tilgjengelige gjennom Norsk lavdatabase (2017).

Herbarium	Antall
B	9
BG	6343
DUKE	385
MIN	162
NLH	41
O	15489
S	1165
TRH	25493
TROM	1048
UPS	5489
Totalsum	55624

Resultater

Romsdal og Nordmøre

Fra de 19 kommunene i Nordmøre og Romsdal er det 6163 lav (tabell 2), med flest innsamlinger og flest arter fra Sunndal og Rauma (figur 1). Også for Tingvoll, Aure og Fræna er antall innsamlinger og arter relativt høyt. Tallene viser det betydelige bidraget fra det sterke fagmiljøet i Møre og Romsdal. Aktiviteten rundt Gaarder og Jordal har gitt mye ny kunnskap om lav på Nordmøre og i Romsdal. Som for andre artsgrupper er det også for lav verdt å trekke fram evnen og viljen til å dokumentere kunnskapen gjennom etterprøvbare inn-

samlinger som overleveres til herbariene. På den andre siden er mye av kunnskapen om Fræna, Molde, Rauma og Sunndal av eldre dato (figur 1) med viktige bidrag fra Johan Havaas, Per Fredrik Scholander og Leif Malme. Likevel, kunnskap mangler i deler av regionen. For Sandøy, Midsund, Eide, Halså og Averøy er kunnskapen om lav spesielt dårlig. Et gjennomgående trekk for alle artsgrupper er det lave kunnskapsnivået for bykommunen Kristiansund.

Sør-Trøndelag

I Sør-Trøndelag er det ingen andre kommuner som kommer i nærheten av Oppdal og Trondheim både når det gjelder antall innsamlinger og antall arter (tabell 3, figur 2). Av de 23 047 lavene fra Sør-Trøndelag kommer 33 % fra Oppdal kommune. Fra Oppdal er det mer enn dobbelt så mange lavbelegg sammenlignet med Trondheim, men antall lavarter er nesten det samme. Fra Ørland, Røros og Åfjord er det også mange lav sammenliknet med resten av kommunene (tabell 3), men for Røros er det lite ny dokumentert kunnskap. I Ørland er bidragene fra Reidar Haugan spesielt viktige. Håkon Holien har samlet mye i Åfjord, mens det i Røros er et knippe personer med mange bidrag: Bernt Lynge, Adolf Hugo Magnusson, Eilif Dahl og Reidar Elven. Sten Ahlner har samlet mye spredt over Fosen (Ahlner 1948).

I Oppdal er det Anne J. Sørensen Schei (1984) som har samlet klart flest lav (1584 innsamlinger i sin hovedfagsperiode). De neste på lista for Oppdal er de tre fagbotanikerne Bernt Lynge (761), Arne A. Frisvoll (456), Thore Magnus Fries (448) og den naturinteresserte oppdalsbonden Johannes E. Haugen (433).

Det er fire personer som skiller seg ut med mange innsamlinger fra Trondheim. Tre er fagbotanikere: Håkon Holien (806 innsaml.), Tor Tønsberg (450) og Ove Arbo Høeg (403), mens den siste er overlege Christian Sommer Kindt (701). Kindt hadde lav- og algesamling som hobby, men beskrev en ny art og skrev artikler som lavene i Trondheim (f.eks. Kindt 1881). Oppdal og Trondheim skiller seg ut med klart høyeste artsantall i Midt-Norge. Av de 1017 artene som er kjent fra Oppdal og Trondheim, så er kun 378 av dem felles for begge kommunene. Så mange som 328 av artene i Oppdal er ikke kjent fra Trondheim. Tilsvarende er 313 av artene i Trondheim ikke kjent fra Oppdal. I andre enden av skalaen finner vi jengangeren Snillfjord, men også Osen og Holtålen. Ser vi på størrelsen på kommunene, så kommer også Midtre Gauldal dårlig ut.

Nord-Trøndelag

Også i Nord-Trøndelag er det to kommuner som skiller seg ut: Namdalseid og Steinkjer (figur 3, tabell 4). De to skiller seg ut både med hensyn på antall innsamlinger og antall arter, men en tydelig forskjell mellom dem er at Steinkjer har mange flere nye innsamlinger enn Namdalseid (figur 3). Grong og Snåsa er de to som følger deretter, men selv om antall innsamlinger og arter er høyt i nordtrøndersk sammenheng, så er kommunene så store at innsamlings-tettheten likevel blir veldig lav (sic!). I andre enden av skalaen skiller Leka og Frosta seg ut med svært lavt kunnskapsnivå (figur 3, tabell 4). Verken Verran eller Vikna har mye å skryte av heller – i denne sammenhengen. En kommune som Flatanger kan være verdt å merke seg. Her er

det jevnt tilsig med kunnskap om lav over lang tid (figur 3).

Hovedfagsarbeidet til Håkon Holien (1982) ga viktige bidrag for Namdalseid, Steinkjer, Snåsa, Flatanger, Namsos m.m. I Grong bidragene fra Sten Ahlner og Tor Tønsberg viktige, i tillegg til Håkon Holien, Ahlner samlet mye spredt over hele Namdalsregionen – ytre og indre (Ahlner 1948). Harald Bratli har samlet mye i Indrederøy. De internasjonale ekskursjonene på lav har vært viktige (f.eks. Holien et al. 2016). Artsantallet øker raskt når eksperter på spesielle grupper og med erfaring fra andre relevante områder og habitat besøker Midt-Norge. Tre relativt folkerike kommuner som kommer nokså dårlig ut er Levanger, Stjørdal og Verdal.

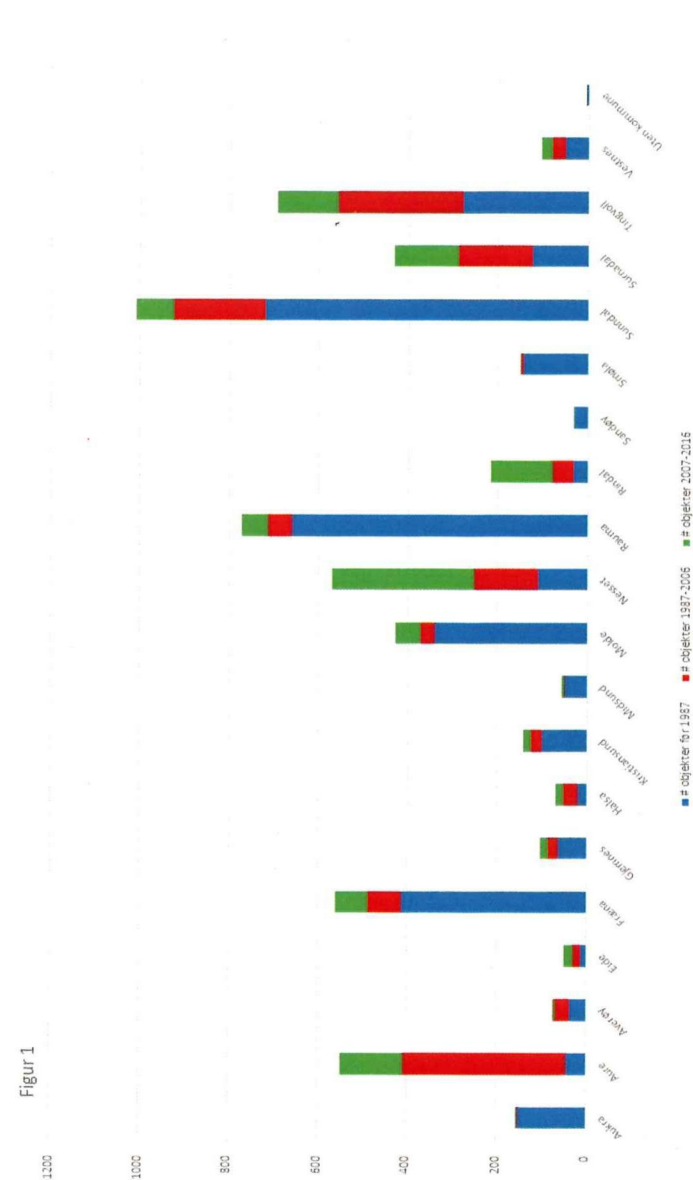
Helgeland

På Helgeland er de fire kommunene med flest innsamlinger og arter: Vega, Grane, Hattfjelldal og Rana (figur 4, tabell 5). De tre siste av disse kommunene er svært store i areal, så tettheten av innsamlinger blir likevel svært lav (tabell 5). Årsaken til at vi vet så mye om Vega er at Degelius (1982) samlet mye i kommunen over tid, rett og slett fordi han forelsket seg i området. Figur 4 viser da også at nesten all kunnskap om lav i Vega kommune er av eldre dato.

Vevelstad, Nesna og Sømna skiller seg negativt ut, men også fra Dønna og Herøy er det få innsamlinger og arter. Træna skiller seg ut med høy tetthet av innsamlinger. Det spesielle her er at nesten alle er fra to årstall: 1927 (Ove Arbo Høeg) og 2004 (Bjørn Petter Løfall). I Grane og Hattfjelldal er det store bidrag fra Tor Tønsberg og Håkon Holien som kan trekkes fram.

Tabell 2. Lav fra Romsdal og Nordmøre i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017. Antall objekter totalt og per km² er vist sammen med antall arter per kommune.

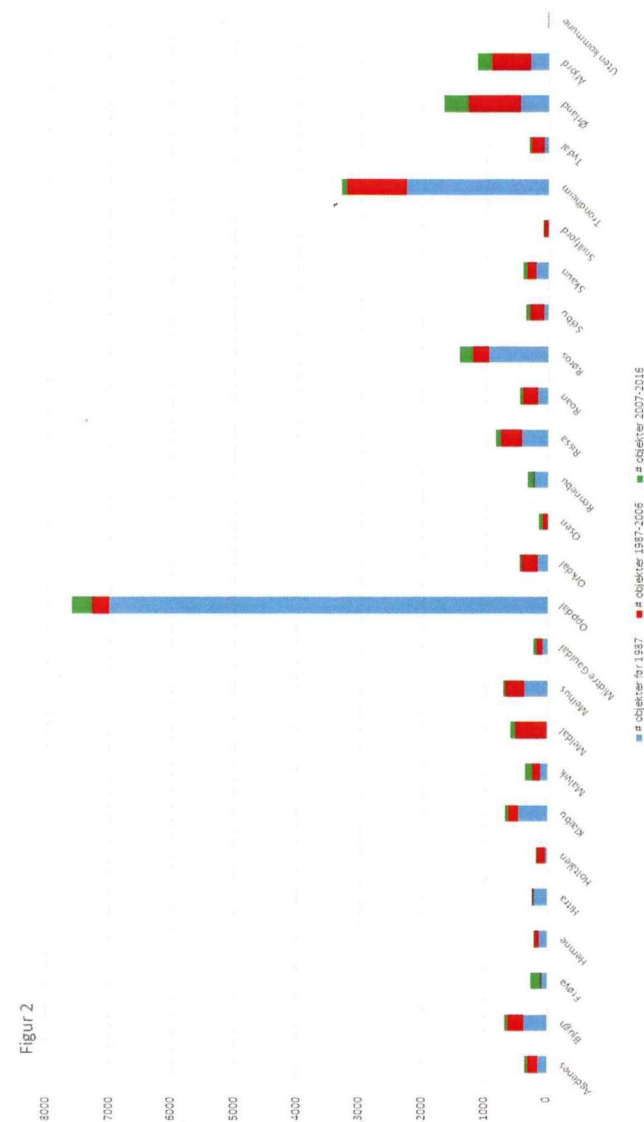
Kommune	Antall objekter	Antall objekter/ km ²	Antall arter
Aukra	154	2,6	82
Aure	549	0,9	220
Averøy	73	0,4	45
Eide	48	0,3	36
Fræna	561	1,5	200
Gjemnes	102	0,3	79
Halsa	69	0,2	50
Kristiansund	141	1,6	79
Midsund	57	0,6	42
Molde	427	1,2	151
Neset	570	0,5	242
Rauma	771	0,5	312
Rindal	215	0,3	142
Sandøy	31	1,5	23
Smøla	151	0,5	79
Sunndal	1009	0,6	372
Surnadal	432	0,3	171
Tingvoll	693	2,1	208
Vestnes	105	0,3	64
Uten kommune	5		5
Nordmøre og Romsdal	6163	0,6	

Figur 1. Antall lav fra Romsdal og Nordmøre i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017 fordelt på tidsperiodene 1) for 1987, 2) 1987-2006 og 3) 2007-2016.

Tabell 3. Lav fra Sør-Trøndelag i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017. Antall objekter totalt og per km² er vist sammen med antall arter per kommune.

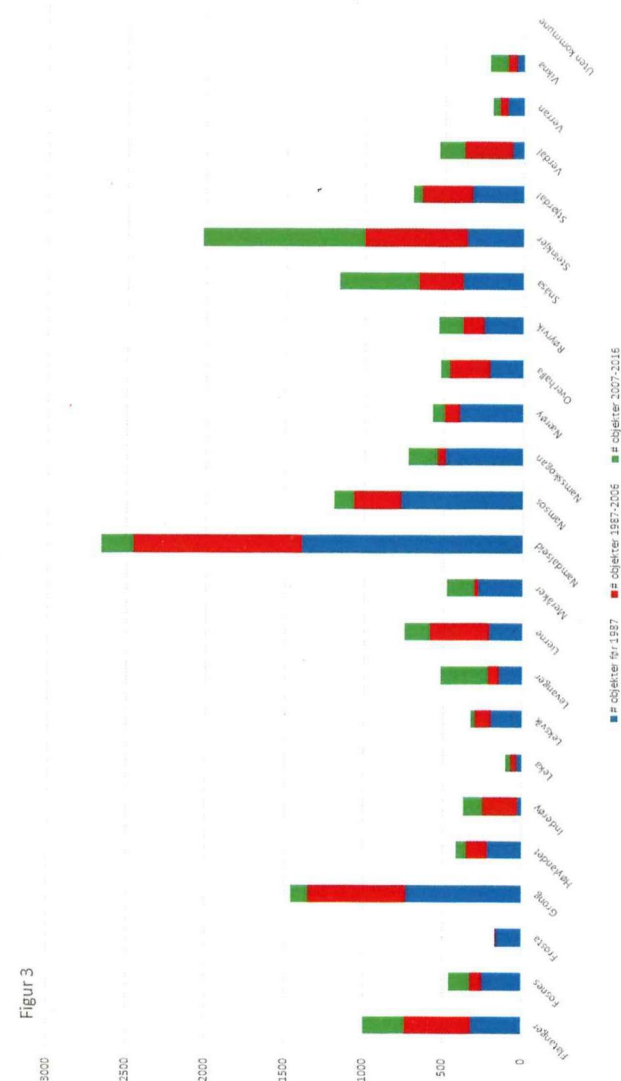
Kommune	Antall objekter	Antall objekter/ km ²	Antall arter
Agdenes	353	1,1	198
Bjugn	674	1,8	274
Frøya	268	1,1	154
Hemne	222	0,3	119
Hitra	230	0,3	102
Holtålen	187	0,2	115
Klæbu	686	3,7	257
Malvik	361	2,1	184
Meldal	593	1,0	269
Melhus	713	1,0	310
Midtre Gauldal	232	0,1	134
Oppdal	7602	3,3	706
Orkdal	457	0,8	225
Osen	152	0,4	89
Rennebu	322	0,3	187
Rissa	833	1,3	314
Roan	457	1,2	218
Røros	1412	0,7	391
Selbu	365	0,3	171
Skaun	410	1,8	205
Snillfjord	89	0,2	53
Trondheim	3305	9,7	691
Tydal	309	0,2	171
Ørland	1667	22,7	468
Åfjord	1143	1,2	392
Uten kommune	5		5
Sør-Trøndelag	23047	1,2	

Figur 2. Antall lav fra Sør-Trøndelag i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017 fordelt på tidsperiodene 1) for 1987, 2) 1987-2006 og 3) 2007-2016.

Tabell 4. Lav fra Nord-Trøndelag i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017. Antall objekter totalt og per km² er vist sammen med antall arter per kommune.

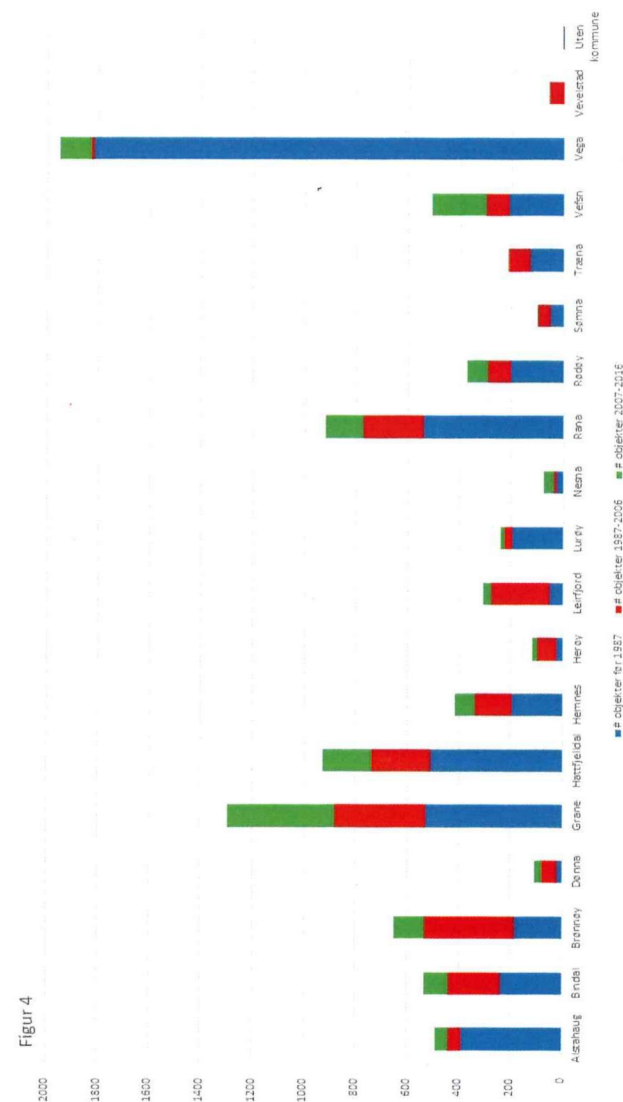
Kommune	Antall objekter	Antall objekter/ km ²	Antall arter
Flatanger	1001	2,2	292
Fosnes	462	0,8	160
Frosta	169	2,2	87
Grong	1462	1,3	387
Høylandet	417	0,6	210
Inderøy	374	1,0	185
Leka	108	1,0	68
Leksvik	326	0,8	171
Levanger	520	0,8	314
Lierne	748	0,3	283
Meråker	479	0,4	264
Namdalseid	2660	3,5	517
Namsos	1196	1,5	312
Namsskogan	728	0,5	284
Nærøy	577	0,5	180
Overhalla	522	0,7	174
Røyrvik	539	0,3	251
Snåsa	1165	0,5	472
Steinkjer	2021	1,3	626
Stjørdal	699	0,7	314
Verdal	537	0,3	245
Verran	202	0,3	129
Vikna	222	0,7	128
Uten kommune	1		1
Nord-Trøndelag	17134	0,8	

Figur 3. Antall lav fra Nord-Trøndelag i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017 fordelt på tidsperiodene 1) for 1987, 2) 1987-2006 og 3) 2007-2016.

Tabell 5. Lav fra Helgeland i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017. Antall objekter totalt og per km² er vist sammen med antall arter per kommune.

Kommune	Antall objekter	Antall objekter/ km ²	Antall arter
Alstahaug	488	2,6	207
Bindal	532	0,4	198
Brønnøy	650	0,6	250
Dønna	107	0,6	74
Grane	1294	0,6	403
Hattfjelldal	927	0,3	322
Hemnes	416	0,3	217
Herøy	117	1,8	80
Leirfjord	307	0,7	188
Lurøy	241	0,9	110
Nesna	74	0,4	62
Rana	918	0,2	373
Rødøy	373	0,5	193
Sømna	101	0,5	65
Træna	213	13,1	119
Vefsn	509	0,3	222
Vega	1951	11,9	514
Vevelstad	55	0,1	48
Uten kommune	7		3
Helgeland	9280	0,5	

Figur 4. Antall lav fra Helgeland i de vitenskapelige samlingene per 20.3.2017 fordelt på tidsperiodene 1) for 1987, 2) 1987-2006 og 3) 2007-2016.

Oppsummering

Det er flere årsaker til at vi vet mye om lavfloraen i noen kommuner. Trondheim har vært bo- og arbeidssted for forskere og andre som har hatt lav som interesse og spesialfelt: overlege Christian Sommer Kindt og botanikerne Ove Arbo Høeg, Tor Tønsberg og Håkon Holien. Oppdal, og spesielt områdene ved Kongsvoll/ Knutshøene har trukket til seg lavforskere fra mange steder i Europa. Gjennomgangen ovenfor viser også at stor innsats fra enkeltpersoner kan utgjøre stor forskjell (Holien: f.eks. Namdalseid; Degelius: Vega).

Kunnskapen om lavene i Romsdal og på Nordmøre er generelt lavere enn for områdene lenger nord. Det er et titall kommuner i Trøndelag som har høyere artsantallet enn Sunndal og Rauma som de to med flest kjente arter i Romsdal og Nordmøre. Rauma og Sunndal er kommuner med svært variert natur: fra varmekjære berg og lauvskogslier til alpine områder. Også Oppdal og Steinkjer har stor naturvariasjon, mens Trondheim, Namdalseid og Vega vel kan sies å være mindre varierte. Vega har alpine områder, men det er undersøkelsene i kalkområdene i lavlandet (sic!) og Degelius sin spisskompetanse på blågrønne lavarter som trekker opp artsantallet. I Namdalseid er artsantallet høyt fordi kommunen er gjennomgående bra undersøkt. Trondheim mangler alpine områder og naturlig nok mange fjellarter. Det høye artsantallet i godt undersøkte kommuner med stor naturvariasjon kan vise hvor stort potensialet er i andre kommuner. Sammenlikningen av Oppdal og Trondheim viser dessuten hvor forskjellig lavfloraen kan være i kommuner med

mange ulikheter i naturvariasjon.

Ikke overraskende, så er det noen områder som har «falt mellom to stoler» også for lavinteresserte. Typisk nok er det flere av de samme kommunene der kunnskapen om botanikk er dårlig også for andre artsgrupper (Prestø 2013, 2015, Prestø & Holien 2016).

Oppfordringen her kan jo ikke bli særlig forskjellig fra det som ble servert i de foregående artiklene: Det er mye å dokumentere i f.eks. Nesna, Midsund, Snillfjord, Leka, Frosta, Eide og Sømna. Kunnskapen bør oppdateres for f.eks. Vega, Røros, Rauma, Fræna og Oppdal – finnes de sjeldne artene fortsatt på sine gamle, kjente levesteder?

Interessen for treboende (epifyttiske) lav har vært stor over lang tid i Midt-Norge. Over halvparten av lavene fra Midt-Norge i herbarium TRH kommer fra ti ulike treslag (tabell 6). Det reflekterer selvsagt at levende og døde trær er viktige for lav generelt. Fokuset på treboende lav har også en direkte sammenheng med dokumentasjon fra undersøkelser i skoger som er vurdert for vern etter naturvernloven. Her har lav i boreal regnskog stått i en særstilling både nasjonalt og internasjonalt (Holien & Tønsberg 1996, Prestø & Holien 2001). Det store fokuset på treboende lav har vel også gjort at lav på berg og stein i mindre grad har blitt undersøkt (med Degelius og Vega som et hederlig unntak). En faktor som skiller lavene fra kunnskapen om f.eks. soppene er tilgangen på laveksperter og lavinteresserte. Det er mange flere soppinteresserte enn personer som bruker mye tid på lavene. Fraværet av gode kurs som kan vekke lavinteressen både på universitetene og i andre sammen-

Tabell 6. De ti mest frekvente vertene for lav i herbarium TRH.

Plass	Karplanter	Antall objekter
1	gran <i>Picea abies</i>	4550
2	rogn <i>Sorbus aucuparia</i>	1904
3	gråor <i>Alnus incana</i>	1652
4	osp <i>Populus tremula</i>	1029
5	furu <i>Pinus sylvestris</i>	892
6	alm <i>Ulmus glabra</i>	795
7	dunbjørk <i>Betula pubescens</i>	722
8	selje <i>Salix caprea</i>	552
9	bjørk <i>Betula</i> sp.	417
10	hassel <i>Corylus avellana</i>	358
Sum		12871

henger gjør at antall personer med god arts-kunnskap er lavt. Dette både bør og kan vi gjøre noe med.

Klar for lavsesongen?

Referanser

Ahlner, S. 1948. Utbredningstyper bland nordiska barrträds-lavar. - *Acta Phytogeographica Suecica* 22: 1-257.

Degelius, G. 1982. The lichen flora of the island of Vega in Nordland, Northern Norway. - *Acta Regiae Scient. Lit. Gothoburgensis* 2: 1-127.

GBIF Norway 2017. Datasets <http://www.gbif.no/datasets/>. Besøkt 20.3.2017.

Holien, H. 1982. *Makrolavfloraen i fuktige granskoger i Nord-Trøndelag*. Hovedoppg. i botanikk. Universitetet i Trondheim. 147 s.

Holien, H. & Tønsberg, T. 1996. Boreal regnskog i Norge - habitatet for trøndelags-elementets lavarter. - *Bhyttia* 54: 157-177.

Holien, H. et al. 2016. Interesting lichenized and lichenicolous fungi found during the Nordic Lichen Society excursion in Nord-Trøndelag, Norway 2015. *Graphis*

Scripta 28: 55-64.

Kindt, C.S. 1881. Bidrag til Kundskab om Throndhjems Lavvegetation. *K. norske Vidensk. Selsk. Skr.* 1880: 25-41.

Norsk lavdatabase 2017. <http://nhm2.uio.no/lav/web/index.html>. Besøkt 20.3.2017.

Prestø, T. 2013. Trenger herbariet ved NTNU Vitenskapsmuseet flere karplanteobjekter fra Midt-Norge? - *Orebladet* 16: 3-13.

Prestø, T. 2015. Mosestatistikk for Midt-Norge i herbarium TRH. - *Orebladet* 18: 3-13.

Prestø, T. & Holien, H. 2001. Forvaltning av lav og moser i boreal regnskog. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-5:1-77.

Prestø, T. & Holien, H. 2016. Soppstatistikk for Midt-Norge i norske herbarier. - *Orebladet* 19: 6-17.

Sørensen Schei, A.J. 1984. Makrolavfloraen i Dovrefjell nasjonalpark. *Gunneria* 50: 1-117.

Tromsøpalme

Heracleum persicum Desf. ex Fisch.

Trond Kristoffersen

Bjørnekjekslekta er i Norge inndelt i flere arter. Den mest iøynefallende er tromsøpalme *Heracleum persicum*. Tromsøpalmen er vår største urt og blir mellom 200-450 cm. Skjermen er litt hvelvet (figur 1), 20-50 cm, med snøhvite blomster. De store bladene er sterkt fliket (figur 2). Planten er flerårig og dør som regel ikke etter blomstring. Tromsøpalme er svært giftig. Nærkontakt med planten kan føre til blemmer og eksem.

Tromsøpalme har en spesiell innvandringshistorie. Frøene kom fra England til Alta i Finnmark i 1836. Formålet var å dyrke den som prydblade i hagen. Fra Alta har frø blitt sendt videre til Tromsø. Planten trives bedre i det fuktige kystklimaet i Tromsø enn i det tørre klimaet i Alta. Fra Tromsø har den så spredd seg videre til flere steder i Nord-Norge. I dag finnes den også flere steder i Sør-Norge. Til Trondheim kom den rundt 1860. Tromsøpalme er i dag naturalisert i skogkanter og eng, og finnes ellers på vegkanter og skrotemark.

Familienavnet *Heracleum* er oppkalt etter Herkules (den greske mytiske heroen Herakles) på grunn av den sterke veksten. *Persicum* betyr fra Persia. Tromsøpalme er velkjent i Nord-Norge, hvor planten mange steder rager høyt over annen vegetasjon. Størrelsen og utseende er nok bakgrunnen for det norske navnet «palme».

Tromsøpalme er svartelistet. Miljøetaten i Trondheim fjerner hvert år flere eksemplarer. Bildene av dette eksemplaret av

tromsøpalme er tatt ved Stokkhaugen i Trondheim 27. juli 2015. I Trondheim fins også kjempebjørnekjeks *H. mantegazzianum* som kan være vanskelig å skille fra tromsøpalme, men tromsøpalme har bl.a. kortere tilspissa bladfliker og svakere hvelvet skjerm enn kjempebjørnekjeks.

Litteratur

Ryvarden, Leif mfl., *Norges Planter 4 bind* (1992), J. W. Cappelens Forlag.

Lid, Johannes / Lid, Dagny Tande, *Norsk Flora* (2005), 7. utgave ved Reidar Elven, Det Norske Samlaget.

Mossberg, Bo / Stenberg, Lennart, *Gyldendals store Nordiske Flora* (2012), Gyldendal Norsk Forlag.

www.artsdatabanken.no

Figur 1. Blomsterskjerm. Tromsøpalme *Heracleum persicum*. Stokkan, Trondheim 27.07.2015. Foto: Trond Kristoffersen.

Figur 2. Tromsøpalme *Heracleum persicum*. Stokkan, Trondheim 27.07.2015. Foto: Trond Kristoffersen.

Sauetelg *Dryopteris expansa*

var. *expansa* og bruntelg

D. expansa var. *willeana*

Trond Kristoffersen

Jeg går mye tur i skog og mark. Nesten overalt kan du treffe på bregner. Som ung-er kalte vi bregnene for «ormegras». Det var først for noen år siden at jeg begynte å interessere meg for bregnene. Bregnene har et kraftig utviklet blad. Sporene er sam-let i sporehus og sitter hos de fleste breg- nene på undersiden av vanlige blad. Nav- net bregne har trolig sammenheng med or- det fregne. Ordet viser til at sporehusene gjør undersiden av bladene fregnede.

I denne artikkelen skal jeg gi en kort pre- sentasjon av vanlig sauetelg *Dryopteris ex- pansa* var. *expansa* (figur 1a, b) og varianten bruntelg *Dryopteris expansa* var. *willeana* (figur 2a, b).

Sauetelg *Dryopteris expansa* var. *ex- pansa*.

Sauetelg tilhører gruppen av mellomstore bregner, og blir mellom 20-100 cm. Den er en av våre vanligste bregner og vokser i skog, bekkkanter, myr, kløfter og stein- røyser. Familienavnet *Dryopteris* betyr eike- bregne. *Expansa* betyr utbredd, og viser til bladene. Navnet telg kommer fra germansk og betyr liten grein.

Bladskftet har spisse lysebrune skjell, mange med smal mørkebrun midtnerve. Bladplata er opprett og normalt gulgrønn. Småflikene er nesten plane. Sporene er blekbrune. I floraen står det at sauetelg vokser i glisne tuer, med det stemmer ikke alltid. Under gode forhold kan den vokse i

forholdsvis store tette tuer.

Sauetelg er vanlig i hele landet. Den er fun- net så høyt som 1460 moh. i Tydal i Nord- Trøndelag. Bildene av sauetelg er tatt i Tømmerdalen i Bymarka i Trondheim 13. september 2013.

Bruntelg *Dryopteris expansa* var. *wille- ana*

I nærheten av Lomtjønnen i Strindamarka i Trondheim er det flere områder hvor det er mye bregner. På en tur i 2015 kom jeg over en spesiell bregne, en mellomstor bregne med svart, glinsende bladskft og midtnerve. Det er en variant av sauetelg som har fått navnet bruntelg.

Navnet *willeana* er oppkalt etter den norske botanikeren Johan Nordal Fischer Wille (1858-1924), professor i Oslo.

Bruntelg er kun kjent fra kyst- og fjord- strøk i Midt-Norge fra Eid i Sogn og Fjor- dane til Snåsa i Nord-Trøndelag. Den er trolig endemisk for dette området. Bildene av bruntelg er tatt i Strindamarka 15. sep- tember 2015.

Litteratur og kilder

Jørgensen, P. mfl. 1992. *Norges Planter 4 bind*. Cappelen, Oslo.

Lagerberg, T., Holmboe, J. & Nordhagen, O. 1952. *Vår ville planter 8 bind*. Tanum, Oslo.

Lid, J. & Lid, D. T. 2005. *Norsk Flora 7. utg.* v. R. Elven. Samlaget, Oslo.

Mossberg, B. & Stenberg, L. *Gyldendals store Nordiske Flora*. Gyldendal, Oslo.

www.artsdatabanken.no

Figur 1. a: Sauetelg *Dryopteris expansa* var. *expansa*. b: underside med sporehushoper. Tømmerdalen, Bymarka, Trondheim 13.09.2013

Figur 2. a: Bruntelg *Dryopteris expansa* var. *willeana*. b: underside med sporehushoper. Strindamarka, Trondheim 15.09.2015

Foreningssaker

Møteprogram vår 2017

7. juni Verdens miljødag

Verdens miljøverndag vil i år markeres 7. juni grunnet pinse. Botanisk forening stiller med aktiviteter for de yngste i Iladalen kl. 11:00-13:00 sammen med andre lag og foreninger. Årets hovedtema er truede arter og naturmangfold.

8-11. juni Botanikkdagene

Har du lyst til å lære mer om ville planter og oppdage flott natur sammen med andre naturvenner? Norsk Botanisk Forening inviterer til Botanikkdagene 2017, som i år arrangeres i Sunnhordland. Det blir turer til vakker kystnatur på øyene Bømlo, Hugelø og Stord med erfarne turledere, og spennende foredrag på kveldene. Forfatter og botaniker Jan Rabben kommer til blant annet å fortelle om naturskattene i Sunnhordland. Påmelding innen 15. mai til: Alf Harry Øygarden (alf.harry@haugnett.no). Botanikkdagene arrangeres av Sunnhordland Botaniske Forening.

18. juni Villblomstenes dag

Blomstervandringer arrangeres over hele landet denne dagen. Alle turene varer et par timer, og går i et moderat tempo. Oversikt over alle turene i Midt-Norge blir annonsert snarest på foreningens hjemmeside: <http://nbf-tla.org/ekskursjoner.html>

23-25. juni Kartleggingshelg ved Rusasetvatnet på Ørlandet

Fylldig program med tradisjonell Sankthansfeiring, botanikk og ornitologi. Overnatting på Austrått Gård. **Se nett-sidene!** Skriftlig påmelding **innen 15/6 til:** harriet.de.ruiter@orland.kommune.no

3. juli Vandring på Sølendet

Åpen dag med omvisning i Sølendet naturreservat på Brekken i Røros. På Sølendet er det store og vakre rikmyrer dekket med ulike orkideer som brudespore, lapp- og engmarihand. Innad i reservatet drives det aktivt med skjøtsel for å hindre gjengroing av disse artsrike slåttemyrene. Omvisningen blir ledet av botanikere fra NTNU Vi-

Skogmarihand *Dactylorhiza fuchsii* på Sølendet.
Foto: TA.

tenskapsmuseet, og skjøtelsesmetodene blir demonstrert. Fremmøte kl 12:00 på parkeringsplassen ved Sølendet naturreservat. Skiltet avkjørsel ved brua over Glåma, ca. 3 km nord for Brekken sentrum. Fra Trondheim må man beregne minst to og en halv times kjøring. Husk penger til bomveg.

15. juli Botanikktur til Råtåsjøhø

Botanikktur til Råtåsjøhø i Folldalen i regi av Folldal turlag. Tommy Prestø stiller med kunnskap om fjellplanter. Turen er ikke særlig lang, og mye tid vil gå til prat og rusling. Oppmøte ved infopunkt Einunn-

dalen (på Dalholen) kl. 09:30. Kontaktpersoner: Britt L. Husum, tlf. 979 77 115 og Hans Sletten, tlf. 478 69 796.

Det finnes mulighet for at Botanisk forening overnatter på Kongsvoll og igjen drar ut på tur på søndagen. Følg med på hjemmesiden for evt. oppdateringer.

25-27. august Florakartlegging i Verdal

Etter flere år med florakartlegging i Selbu skifter vi nå til Verdal. Kommunen har interessant botanikk og berggrunn, og store områder i indre strøk er lite undersøkt. I år starter registreringene langt øst, i Skardfjellet og omegn. Vi har leid Finnvolastua helgen 25-27. august. På hytta finnes 10 sengeplasser, så første-til-mølla-prinsippet gjelder. Hytta har strøm og bilveg helt frem. Sengetøy må medbringes.

Avreise fredag ettermiddag/kveld. Lørdag og søndag formiddag blir det registreringer (disse legges senere inn i Artsobservasjoner). Kartleggingen er åpen for alle planteinteresserte, også de som ikke er "eksperter". Turen er en god anledning til å repetere og evt. lære nye arter. Vi vil operere med grupper på 2-5 deltakere, hver med ansvar for registreringer i sin rute på 1 kvadratkilometer. Hver gruppe har minst en botaniker med kartleggingserfaring. Turen vil gå i botanikerfart (rolig tempo), og man kler seg etter været. Ved lunsjtider og lørdag kveld blir det sosialt samvær, diskusjon av funn og planlegging av neste økt.

Vi har søkt om støtte til hytteleie og transport tur-retur Trondheim (2 biler) av SABIMA, og satser på positiv tilbakemelding. Det betyr at det i utgangspunktet er gratis å delta, men egenandel kan forekomme for dekning av felles mat, og dersom søknaden avslås. Spørsmål om turen og på-

melding sendes til ekskursjon@nbf-tla.org, **helst innen 1. juli**. Mer informasjon vil bli sendt per e-post til alle påmeldte før turen.

3. september Høstdagen ved Haukvatnet

I forbindelse med markeringen av Friluftslivets uke deltar Botanisk Forening med aktiviteter på Høstdagen ved Haukvatnet. Arrangementet er rettet mot store og små, og er dessuten spesielt tilrettelagt for funksjonshemmede. Vi håper å slå fjorårets publikumsrekord på hele 2000 deltakere!

11. september – Maria-Adrienne Bosser: "Spiselige planter"

Maria er opprinnelig fra Ungarn, men driver til vanlig Heggli Urtehage i Stadsbygd. Ved en forretningsreise til Norge sommeren 1990 ble Heggli kjøpt som feriested. Etter år med mye arbeid og reiser var det tid for noen forandringer i livet. Det ble flytting til Stadsbygd. Her driver hun i dag overnatningssted i tillegg til produksjon av blant annet gelé av ville og økologisk dyrkede urter, blomster, frukt, bær og grønnsaker, saft og essens av økologisk dyrkede eller ville vekster, sennep, urtesalt/urtesukker og honning. I tillegg er det utvalg av blant annet økologisk krydder og mel.

2. oktober – Arne Jakobsen: "Kaukasusfloraen"

Kaukasusfjellene er kjent for sin ville og vakre natur. Området har stor variasjon i naturtyper, og det er blitt utpekt som en økologisk hotspot. Etter en tur til den russiske delen av Kaukasus vil Arne Jakobsen fortelle om sin reise og floraen i området.

6. november – Mia Vedel Sørensen: "Botanikk på flaske"

Mia har tidligere holdt foredrag om sitt PhD prosjekt ved NTNU hvor hun studert karbonbalanse i ulike plantesamfunn i Dovrefjell. Denne gang skal vi inn på et tema som står nært hennes danske aner, nemlig snaps og likører fra nordisk flora. Hun vil komme med eksempler på vanlige planter brukt til produksjon, og kanskje får vi noen *frække* oppskrifter?

*Dr. Arnesens
BuskeBitter.*

En bitterdrum basert på pors *Myrica gale* og andre utvalgte busker og urter, i en nøytral vodka. Ikke salgsvare. Kun til privat konsum. Foto: TA

4. desember – Anders Lorentzen Kolstad: "Kortvokst eventyr: flora på Svalbard"

Anders er PhD stipendiat ved Vitenskapsmuseet og jobber vanligvis med beitepress på borealskog. Denne gangen har han studert det arktiske økosystemet på Svalbard, og han kommer for å vise oss bilder og fortelle om sine inntrykk og opplevelser.

Fotokonkurransefinale

Utdrag av årsmøtereferatet

Årsmøtet ble avholdt 06.03.2017.

ARBEIDSPLAN FOR 2017

Styrets forslag til arbeidsplan for 2017 og ble enstemmig vedtatt:

Medlemsmøter

Det gjennomføres fire medlemsmøter i løpet av våren, og minst tre møter i løpet av høsthalvåret. Møteplan for våren er alt kunngjort. Hovedinnholdet i medlemsmøtene, som er åpne for alle interesserte, er et botanisk foredrag av inntil en times varighet. En kort presentasjon av "månedens art" vil inngå på de fleste møter. Det er også rom for andre korte innslag som presentasjon av ny litteratur, nytt fra ulike tidsskrifter, visning av plantefoto og aktuelle foreningssaker. Tradisjonen med enkel servering til kostpris og et plantelotteri blir videreført.

Fotokonkurranse

"Årets plantefoto" vil bli kåret på desembermøtet. Dette gjelder foto av norske ville planter fotografert i løpet av 2017 av medlemmer i NBF-TLA. Innsendingsfrist og konkurranseregler blir presentert i e-post, på nettsidene og i vårutgaven av Orebladet.

Ekskursjoner

Ekskursjonskomiteen skal sette opp et ekskursjonsprogram med minst tre ekskursjoner og i tillegg minst en soppekursjon i samarbeid med Trondheim sopp- og nyttevekstforening. Ekskursjonsprogrammet vil bli presentert på TLAs nettsider og i Orebladet.

Villblomstenes dag 18. juni

NBF-TLA vil følge opp tradisjonen og arrangere blomsterturer denne søndagen, på minst samme nivå som de siste åra. Et styremedlem skal ha spesielt ansvar for å følge opp kontakt med potensielle turledere, samarbeidspartnere og sentral prosjektledelse.

Orebladet

Det tas sikte på å gi ut en vår- og en høstutgave med 20–28 sider med muligheter for fargetrykk.

FNF (Forum for natur og friluftsliv)

TLA vil fortsatt delta i dette samarbeidsnettverket som har som formål å jobbe for at natur- og friluftslivsinteressene blir ivaretatt i aktuelle saker.

Markedsføring og medlemsverving

Kunngjøring av medlemsmøter og våre øvrige arrangement vil bli videreført og fulgt opp i samsvar med innarbeidet praksis. Medlemsrekrutteringa er fortsatt for svak og arbeidet med medlemsverving må prioriteres i 2017. Aktuelle målgrupper er bl.a. studenter og ansatte ved NTNU og Nord universitet. Vervemateriell bør legges fram/deles ut på alle våre møter og arrangement.

Lokalfloraprojektet

Vedtatt enstemmig: Vi vil forsøke å fortsette med kartlegginga i 2017. Det er ennå ikke avgjort hvor. Et styremedlem skal ha særlig ansvar for prosjektet også i 2016. En prosjektplan presenteres i vårummeret av Orebladet og på Internett. Prosjektinformasjonen på nettsidene våre og andre digitale kanaler må bli oppdatert. Vi vil også prøve å verve deltakere fra andre landsdeler gjennom omtale og invitasjon i Blyttia.

VALG

Alle de foreslåtte er forespurt, har takket ja og ble godkjent ved akklamasjon:

Leder

Malene Østreng Nygård, gjenvalg for 1 år

Styremedlemmer

Solfrid Helene Lien Langmo, valgt for 2 år i 2016

Sunniva Margrethe Due Aagard (ny), velges for 1 år i 2017

Jørn Olav Løkken (ny), velges for 2 år i 2017

Marthe Fandrem (ny), velges for 2 år i 2017

Inger Gjærevoll, velges for 1 år i 2017

Revisorer

Jan Erik Kofoed, valgt for to år i 2016

Ottar Michelsen, gjenvalg for to år i 2017

Ekskursjonskomite

Einar Værnes, valgt for 2 år i 2016

Ingrid Angell Pettersen (ny), velges for 2 år i 2017

Anders Lorentzen Kolstad (ny), velges for 1 år i 2017

Redaktør Orebladet

Trond Arnesen, valgt for 2 år i 2016

Ny valgkomité:

Olga Hilmo, velges for 2 år i 2016

Egil Ingvar Aune (ny), velges for 2 år i 2017

Ytterligere informasjon

«Månedens art» vil bli annonsert på nett.

Flere ekskursjoner er under planlegging, og informasjon vil bli lagt ut fortløpende på facebook og hjemmesiden vår: www.nbf-tla.org. **NB: Detaljer om kartleggingshelga på Ørlandet 23-25. juni fins der.** Der kan man også finne fullstendig referat fra Årsmøtet avholdt 6. mars 2017.